

Gemeente Berkelland

Accountantsverslag 2023

CONCEPT 3 23 mei 2024

stolwijk kelderman
accountants fiscalisten

Inleiding

Aan de gemeenteraad van de gemeente Berkelland

Doetinchem, <datum>
<klantcode>

Geachte raad,

Wij hebben de jaarrekening 2023 van uw gemeente gecontroleerd. In dit verslag brengen wij de hoofdzaken van onze bevindingen vanuit de controle onder uw aandacht. Daarnaast besteden wij aandacht aan de jaarrekening zelf en aan de interne beheersing.

Dit accountantsverslag kan het beste in combinatie met de jaarrekening over 2023 worden gelezen. De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het College van Burgemeester en Wethouders (B&W).

Het is onze verantwoordelijkheid een controleverklaring bij de jaarrekening te verstrekken. Daarnaast hebben wij beoordeeld of het jaarverslag in overeenstemming is met de jaarrekening. Ons oordeel over de jaarrekening komt tot uitdrukking in de controleverklaring.

Wij hebben de inhoud van dit accountantsverslag afgestemd met het College van B&W en de ambtelijke organisatie. Wij hebben deze rapportage besproken tijdens de bijeenkomst met de auditcommissie op 29 mei 2024.

Met vriendelijke groet,

Stolwijk Kelderman Accountants Fiscalisten

R.H. Gosselink-Wolbrink RA

Navigatie:
De digitale versie van dit document is vanaf de inhoudsopgave interactief. Aan de hand van de navigatiebalk onderaan de pagina en/of de menustructuur bovenaan de pagina kan door het document genavigeerd worden.

Vorige pagina
Inhoudsopgave
Volgende pagina

Inhoudsopgave

1. Kernpunten

2. Onderbouwing oordeel

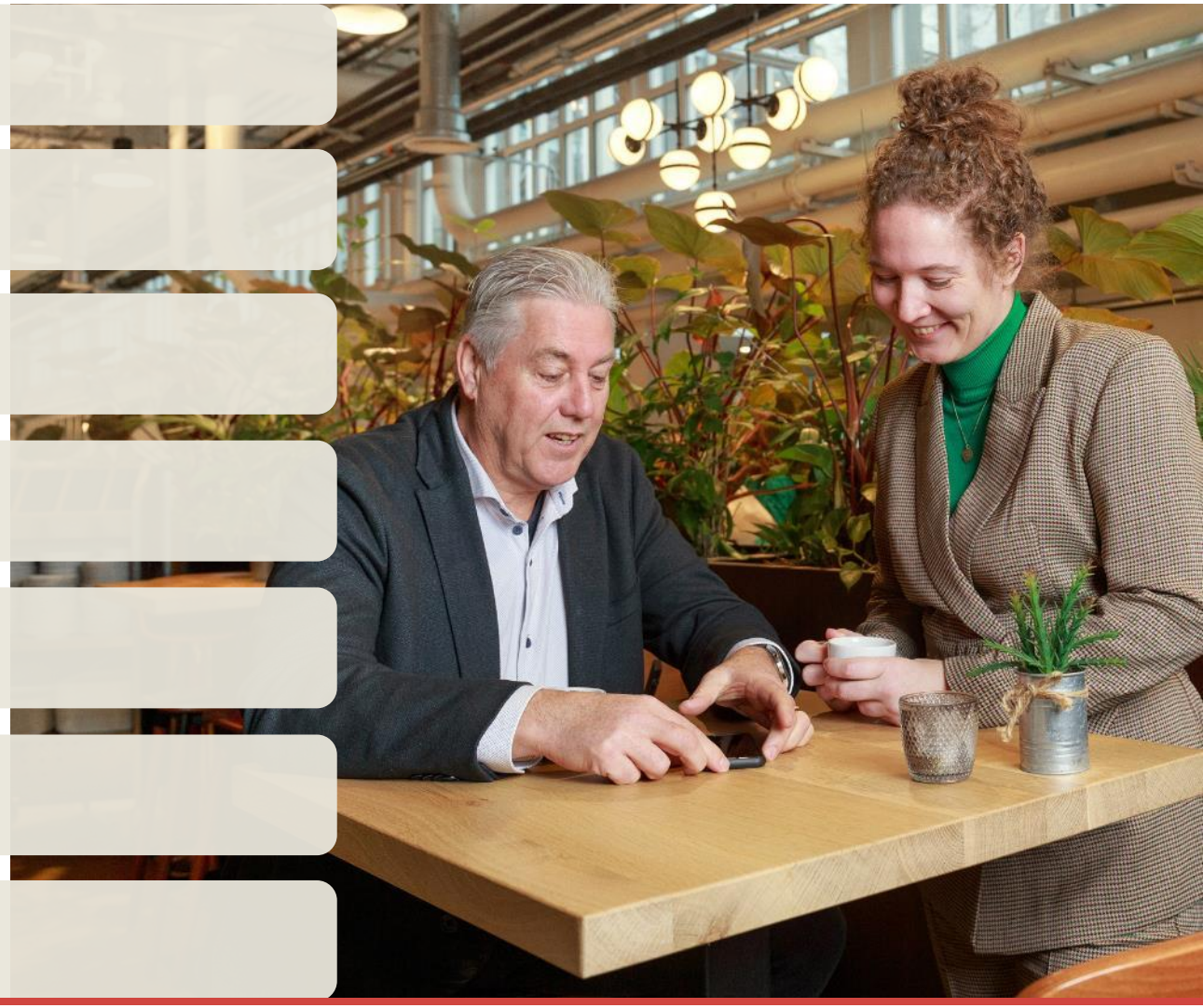
3. Aandachtspunten gemeenteraad

4. Jaarrekening

5. Interne beheersing

6. Onze verantwoordelijkheid

7. Afsluiting

Inhoudsopgave bijlagen

Bijlage 1. Fraude en continuïteit in de controleverklaring

Bijlage 2. SiSa tabel fouten en onzekerheden

1. Kernpunten

Strekking controleverklaring [getrouwheid]
Wij zijn voornemens bij de jaarrekening 2023 een goedkeurende controleverklaring te verstrekken als u de jaarstukken ongewijzigd vaststelt.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening 2023 van uw gemeente een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen en de baten en lasten in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (verder: Besluit Begroting en Verantwoording).

Rechtmatigheidsverantwoording
Tot en met het boekjaar 2022 hebben wij als accountant een controleverklaring met een oordeel inzake getrouwheid en rechtmatigheid bij de jaarrekening gegeven. Met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording vanaf kalenderjaar 2023 wijzigt dit in enkel een oordeel inzake de getrouwheid.

Het College van B&W neemt vanaf 2023 een rechtmatigheidsverantwoording op in de jaarrekening en licht daarmee haar handelen toe in relatie tot de wet- en regelgeving. Door opname van de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening valt deze onder het getrouwheidsoordeel en controleren we of de rechtmatigheidsverantwoording ‘juist’ is.

Wij vinden dat de opgenomen rechtmatigheidsverantwoording een getrouwe weergave van de werkelijkheid geeft.

Fraude en continuïteit
In onze controleverklaring beschrijven wij op welke wijze wij bij de controle hebben ingespeeld op risico’s die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang als gevolg van fraude. Daarnaast beschrijven wij onze controleaanpak van de gehanteerde veronderstellingen inzake de financiële risico’s in relatie tot de financiële positie van uw gemeente. Voor wettelijke controles is het verplicht om over deze twee punten te rapporteren. In bijlage 1 staan de teksten die wij in de controleverklaring zullen opnemen.

Resultaat en financiële positie
Zowel de jaarrekening als het jaarverslag geven voldoende inzicht in de totstandkoming van het resultaat en de financiële positie. Het resultaat na bestemming is € 5,5 miljoen positief. De huidige financiële positie voldoet.

Interne beheersing op orde
De interne beheersing vraagt op onderdelen aandacht. Hierover hebben wij in de boardletter gerapporteerd.

Controleproces goed verlopen
Wij hebben voldoende controle-informatie verkregen om een controleverklaring te verstrekken. Wij hebben de onderlinge samenwerking tijdens het controleproces als transparant en plezierig ervaren. Kwalitatief zijn er verbeterpunten. Wij evalueren de controle en bespreken met elkaar de verbeterpunten voor volgend jaar.

2. Onderbouwing oordeel

Oordeel jaarrekening

Ons oordeel over de jaarrekening is goedkeurend. De niet-gecorrigeerde controleverschillen en de resterende onzekerheden binnen onder de goedkeuringstoleranties van 1% respectievelijk 3%, zoals deze met u zijn afgesproken.

WNT

Bij de controle van de WNT-verantwoording zijn geen afwijkingen die van invloed zijn op het oordeel.

SiSa

Bij de controle van de SiSa-verantwoording zijn geen afwijkingen die van invloed zijn op het oordeel maar zijn er wel onzekerheden.

Jaarverslag

Wij hebben geen tegenstrijdigheden tussen het jaarverslag (de programmaverantwoording en de paragrafen) en de jaarrekening gezien.

2. Onderbouwing oordeel

Goedkeuringstolerantie

Voor het goedkeuren van de jaarrekening maken wij gebruik van de goedkeuringstolerantie, de materialiteit. Als er fouten zijn in de financiële overzichten die groot genoeg zijn om invloed te hebben op de keuzes die mensen maken, dan worden die fouten als belangrijk beschouwd en zijn daarmee materieel. De te hanteren materialiteit is wettelijk voorgeschreven in het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden en bedraagt een percentage van de lasten plus de dotaties aan de bestemmingsreserves.

Niet gecorrigeerde controleverschillen

Hieronder hebben wij een overzicht opgenomen van controleverschillen die niet in de jaarrekening 2023 zijn verwerkt. Met u hebben wij afgesproken welke afwijkingen wij in dit verslag vermelden. U heeft ons gevraagd in ieder geval alle afwijkingen groter dan € 50.000 te rapporteren.

Omschrijving	Getrouwheid	
	Fouten	Onzekerheden
Levering zorg WMO en jeugd		€ 3.507.000
TOTAAL	**€ 0**	**€ 3.507.000**

Goedkeuringstolerantie voor fouten (1%)	€ 1.485.000
Goedkeuringstolerantie voor onzekerheden (3%)	€ 4.455.000

2. Onderbouwing oordeel

Toelichting verschillen

Onderstaand geven wij een nadere toelichting op het controleverschil.

Onzekerheid: Levering zorg WMO en Jeugd

Over de geleverde zorg in natura hebben we in 2023 voor € 18,4 miljoen controleverklaringen van zorgaanbieders ontvangen. Voor het resterende deel van de uitgaven aan zorgorganisaties, € 3,8 miljoen, is geen (goedkeurende) controleverklaring ontvangen of zijn het kleinere zorgaanbieders, waarmee afspraken zijn gemaakt om geen controleverklaring aan te leveren.

Daarnaast is intern een onderzoek uitgevoerd naar de prestatieleveringen in de zorg. Dit heeft de onzekerheid met € 0,3 miljoen verlaagd. De onzekerheid bedraagt derhalve € 3,8 miljoen minus € 0,3 miljoen = € 3,5 miljoen (afgerond).

Dit bedrag is als onzekerheid aangemerkt.

3. Aandachtspunten gemeenteraad

Hierna geven wij een toelichting op de aandachtspunten voor de controle 2023 zoals deze zijn meegegeven door de auditcommissie namens de Raad. Deze aandachtspunten zijn een nadere toelichting op de standaard controleopdracht. Van de auditcommissie hebben wij 3 aandachtspunten meegekregen:

[1] Rechtmatigheidsverantwoording
[2] Risicomanagement
[3] Nieuwe contracten WMO

[1] Rechtmatigheidsverantwoording
Hiervoor verwijzen wij naar paragraaf 4.3 waar wij nader ingaan op de uitwerking van de rechtmatigheidsverantwoording.

[2] Risicomanagement
[3] Nieuwe contracten WMO
Hierop gaan we hierna in.

3. Aandachtspunten gemeenteraad

[2] Risicomanagement

- *Het proces van risico-inschatting bij uw organisatie*

De risico's worden jaarlijks geactualiseerd door het team Planning en control in samenwerking met de concernopdrachtgevers en de concerncontroller. Op incidentele basis wordt vanuit de teams input geven. De organisatie acht het nut van een gezamenlijke sessie niet veel groter dan het nut van separaat uitvragen. De organisatie zal vanwege de capaciteit individueel uitvraag blijven doen.

Van ieder risico wordt een kans en de financiële impact bepaald. De omvang van de risico's wordt berekend aan de hand van kans x impact. De risico's uit de jaarrekening t-1 worden overgenomen in de begroting van jaar t.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd in de begroting en de jaarstukken een nadere toelichting op te nemen over de risico's en eventuele maatregelen om mogelijke risico's te reduceren.

De risico's vanuit de grondexploitatie worden hierin niet meegenomen. In de paragraaf Grondbeleid staat een separate risico-inschatting. Deze risico's moeten worden uit de Algemene reserve bouwgrondexploitatie gedekt.

Wij kunnen geen oordeel geven over de volledigheid van de risico's maar hebben een vergelijking gemaakt met andere vergelijkbare organisaties. De vermelde risico's komen in grote lijnen overeen.

Het Besluit Begroting en Verantwoording schrijft voor dat aanpassingen in de risico's ten opzichte van de begroting toegelicht worden in de jaarstukken. Deze toelichting is in de jaarstukken 2023 opgenomen.

- *De omvang van het beschikbare weerstandsvermogen*

Voor het bepalen van het beschikbare weerstandsvermogen wordt uitgegaan van de Algemene reserve. De stille reserves en de onbenutte belastingcapaciteit worden niet meegenomen. Dit is uit behoedzaamheidsoverwegingen ook niet aan te raden.
Het budget voor onvoorzien wordt wel gemeld als beschikbare weerstandscapaciteit, maar telt niet mee in de berekening in de paragraaf Weerstandsvermogen.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd de toelichting op onvoorzien te verwijderen in de paragraaf Weerstandsvermogen omdat deze niet meegerekend wordt in het beschikbare weerstandsvermogen.

De uitgangspunten voor het bepalen van het beschikbare weerstandsvermogen zijn niet opgenomen in een nota Weerstandsvermogen. De toelichting in de paragraaf Weerstandsvermogen wordt hiertoe voldoende geacht, tezamen met de nota reserves en voorzieningen.

3. Aandachtspunten gemeenteraad

[3] Nieuwe contracten WMO

Een nadere toelichting vanuit de auditcommissie: worden de prestaties die zijn afgesproken ook geleverd? Hoe werkt het systeem en de beheersing hiervan ?

Per 1 juli 2022 zijn er in samenwerking met een aantal Achterhoekse gemeenten contracten afgesloten onder de noemer ‘Regionale inkoop’. Aan deze zorgaanbieders wordt per maand een vast bedrag voor de levering van de zorg betaald. Het contractjaar loopt van 1 juli tot 1 juli, waarbij op 31 december wel in de jaarrekening een voorlopige inschatting van de afrekening plaats dient te vinden.

Op 31 december 2023 is de afrekening bepaald aan de hand van de interne overzichten waar per zorgaanbieder, per client de dagdelen in beeld zijn gebracht. De dagen worden tegen het tarief afgerekend.

Voor de prestatieonderbouwing aan het einde van het kalenderjaar worden door de accountants van de zorgorganisaties gewaarmerkte productieverantwoordingen opgesteld. Voorafgaand aan het waarmerken is door de accountant onder meer vastgesteld dat de prestatie is geleverd.

De inkopen waarvoor geen gewaarmerkte productieverantwoording ontvangen is, worden door ons als onzeker aangemerkt. Over de geleverde zorg in natura hebben we in 2023 voor € 20,2 miljoen controleverklaringen van zorgaanbieders ontvangen.

Voor het resterende deel van de uitgaven aan zorgorganisaties, € 2,4 miljoen, is geen (goedkeurende) controleverklaring ontvangen of zijn het kleinere zorgaanbieders, waarmee afspraken zijn gemaakt om geen controleverklaring aan te leveren. Dit bedrag is over het jaar 2023 als onzekerheid aangemerkt.

Er is intern een nader onderzoek gedaan naar de door de zorgaanbieders geleverde prestaties. Dit heeft de onzekerheid met € 0,2 miljoen gereduceerd.

Per 1 juli 2023 zijn de tarieven van de zorgaanbieders met een regionaal inkoop-contract (lumpsum) gestegen, onder meer als gevolg van de indexering. Over de oorzaken en het proces is de raad op 15 september 2023 via een raadsinformatiebrief geïnformeerd. Hierin staat een lastenstijging van € 1,5 miljoen.
De begroting over 2023 is hier niet op aangepast wat leidt tot een overschrijding van de begrote kosten voor de jeugdzorg en WMO van € 1,6 miljoen.

4. Jaarrekening

4.1 Financiële positie

4.2 Kwaliteit jaarstukken

4.3 Rechtmatigheidsverantwoording

4.4 Overige bevindingen

4.1 Financiele positie

De jaarrekening geeft inzicht in de totstandkoming van de baten en de lasten over 2023 en de financiële positie van uw gemeente per 31 december 2023.

Saldo van baten en lasten

Het saldo van baten en lasten over het jaar 2023 is na verwerking van de reservemutaties € 5,5 miljoen positief.

Het positieve resultaat ten opzichte van de definitieve begroting van € 5,5 miljoen wordt voor een deel beïnvloed door enkele grotere posten:

- Een hogere algemene uitkering (€ 1,5 miljoen);
- Meer lasten voor de WMO en jeugdzorg (3,4 miljoen);
- Een overschot op de vergoeding voor Oekraïners (€ 2,5 miljoen);
- Minder algemene baten en lasten (€ 2,2 miljoen).

In de inleiding van de jaarstukken is een toelichting op dit resultaat gegeven.

Van begroting naar realisatie

In de primitieve begroting is na verwerking van de reservemutaties uitgegaan van een positief resultaat van € 0,1 miljoen. Tussentijds is dit tweemaal bijgesteld naar een verlies van € 1,9 miljoen en een voordeel van € 0,5 miljoen. Het gerealiseerde saldo is € 5,5 miljoen positief.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen van uw gemeente is ultimo 2023 € 101 miljoen (2022: € 97 miljoen). Hiervan is € 69 miljoen (2022: € 63 miljoen) in bestemmingsreserves opgenomen. Van de bestemmingsreserves is een groot aandeel geoormerkt voor bestuurlijke claims (€ 28 miljoen).

De solvabiliteit is 50% ten opzichte van vorig jaar 51%. De solvabiliteit geeft het aandeel van het eigen vermogen in het totaalvermogen weer. Hoe hoger de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen, des te financieel gezonder de gemeente. De gemiddelde solvabiliteitsratio van gemeenten in Nederland tussen 25.000 en 50.000 inwoners is 40%. Het solvabiliteitsratio van Berkelland is daarmee hoger ten opzichte van de andere gemeenten.

Uw gemeente heeft per 31 december 2023 voor een bedrag van € 55 miljoen leningen opgenomen. Dit is € 3 miljoen minder dan per 31 december 2022.

Incidentele baten en lasten

Het resultaat wordt voor € 4,5 miljoen door incidentele baten en lasten beïnvloed. Het overzicht van incidentele lasten en baten toont het saldo van het resultaat dat incidenteel is. Het overzicht van de incidentele baten en lasten toont alle bedragen groter dan € 25.000. Door deze lage grens is het overzicht erg lang.

Ter verhoging van de informatiewaarde hebben wij het College van B&W geadviseerd dit overzicht te beperken tot afwijkingen groter dan € 250.000 als u zich daar als Raad ook in kunt vinden.

4.2 Kwaliteit jaarstukken

Kwaliteit van de jaarstukken voldoende
De jaarstukken bestaan uit 2 onderdelen, het jaarverslag en de jaarrekening.

Wij vinden de structuur van de jaarstukken duidelijk. Uw gemeente kent 10 programma's.

De kwaliteit van de toelichtingen is voldoende. Het inzicht in de begroting en de belangrijkste afwijkingen in de realisatie zijn per programma in het jaarverslag toegelicht.

Jaarverslag en paragrafen
Het jaarverslag met daarin de paragrafen voldoet aan de eisen van het Besluit Begroting en Verantwoording.

Er zijn geen tegenstrijdigheden tussen het jaarverslag en de jaarrekening 2023.

Naleving van de verslaggevingsregels
Wij hebben gecontroleerd of de bepalingen in het Besluit Begroting en Verantwoording zijn nageleefd. Hierin hebben wij geen (belangrijke) afwijkingen vastgesteld.

Verloop van de controle
Het opstellen van de jaarrekening is over het boekjaar 2023 zodanig gepland om de gecontroleerde jaarrekening eind mei 2024 aan de auditcommissie voor te kunnen leggen en aan de raad begin juni 2024.

Het eerste concept van de jaarstukken was tijdig gereed. Het jaarrekeningdossier bevatte op onderdelen voldoende onderbouwingen om de controle te kunnen uitvoeren. Op andere onderdelen was er beperkte onderbouwing aanwezig, met name met betrekking tot de Specifieke Uitkeringen (SiSa). Het controleproces evalueren wij met de ambtelijke organisatie. De afwikkeling was conform planning.

Wij kijken terug op een goede samenwerking gedurende dit proces.

4.3 Rechtmatigheidsverantwoording

Kaderstelling
De financiële verordening (gebaseerd op artikel 212 gemeentewet) en de controleverordening (gebaseerd op artikel 213 van de gemeentewet) zijn herzien vanwege de rechtmatigheidsverantwoording, die nu in de jaarrekening is opgenomen.

De herziene financiële verordening en controleverordening zijn op 17 januari 2023 door de gemeenteraad vastgesteld. Beide verordeningen gelden met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2023. Uw organisatie heeft deze aangepast, vóórdat de VNG modelverordeningen er waren.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd de vastgestelde verordeningen te vergelijken met de VNG modellen en hierbij bijzondere aandacht te schenken aan het onderstaande:
- *Waarover actieve informatievoorziening aan de Raad plaatsvindt;*
- *De omgang van begrotingsrechtmatigheden tussen Raad en College;*
- *Het stelsel van verschuivingen in de exploitatiebudgetten en investeringskredieten*

Wij hebben het College van B&W geadviseerd de voorwaarden inzake de rechtmatigheidsverantwoording zoals deze zijn opgenomen in het controleprotocol op te nemen in de financiële verordening omdat deze geen onderdeel zijn van de opdrachtverstrekking aan de accountant, maar een afspraak zijn tussen het College en de Raad.
Daarnaast hebben wij het College van B&W geadviseerd het controleprotocol te laten vervallen en gebruik te maken van de standaardtekst in de controleverordening.

Het normenkader is door de gemeenteraad op 5 maart 2024 vastgesteld.

In het controleprotocol heeft de Raad de verantwoordingsgrens op 3% van de lasten plus dotaties aan reserves gesteld. Op basis van de voorliggende jaarrekening is dit een bedrag van € 4.455.000.

Rechtmatigheidsverantwoording
De rechtmatigheidsverantwoording is in de jaarrekening op bladzijde 211 opgenomen. Wij hebben vastgesteld dat deze is opgesteld overeenkomstig het voorgeschreven model.

Er zijn drie criteria vastgesteld om financiële rechtmatigheid concreet te maken, te weten:
[1] het voorwaardencriterium
[2] het begrotingscriterium en
[3] misbruik en oneigenlijk gebruik.

Het College van B&W legt over deze drie criteria in de rechtmatigheidsverantwoording verantwoording af.

4.3 Rechtmatigheidsverantwoording

[1] Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium schrijft voor dat financiële handelingen alleen mogen plaatsvinden onder de voorwaarden zoals opgenomen in de wet of in een verordening.

Het voorwaardecriterium komt met name voor bij de volgende processen:

- Europese aanbestedingen
- Subsidieverstrekkingen
- WMO en jeugd
- Omgevingsvergunningen
- Burgerleges
- Treasury

Europese aanbestedingen

Bij de controle van de naleving van de Europese aanbestedingsrichtlijnen blijkt dat er bij 14 leveranciers niet volgens de juiste procedure is ingekocht en daarnaast niet alle inhuur via werken in Gelderland heeft plaats gevonden. Dit betreft een bedrag van € 1.595.000.

Op basis van de uitgevoerde controle blijkt dat diverse inkopen in de komende jaren mogelijk de grens van de Europese aanbestedingsrichtlijn overschrijden. Daarmee ontstaat een risico dat er sprake is van een onjuiste inkoopprocedure.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd het inkoopproces aan te scherpen door vooraf de juiste inkoopbehoefte te bepalen en op basis daarvan de juiste inkoopprocedure te volgen.

Verbijzonderde interne controle op de inkoopprocedures

Door de organisatie is in 2023 verbijzonderde interne controle uitgevoerd door de inkoopadviseur op de gevolgde inkoopprocedure. Deze uitgevoerde verbijzonderde interne controle hebben wij beoordeeld.

Op basis daarvan hebben wij hebben het College van B&W het volgende geadviseerd:

- *De verbijzonderde interne controle uit te laten voeren door een onafhankelijk gepositioneerde rol, niet zijnde de inkoopadviseur;*
- *De keuze van de gevolgde inkoopprocedure vooraf vast te leggen in de inkoopdossiers;*
- *Standpunten over de gevolgde inkoopprocedure achteraf vast te leggen in een zogenaamde position paper;*
- *De interne controle te onderbouwen met de onderliggende contracten;*
- *De basis voor de uitgevoerde controle aan te sluiten met de financiële administratie;*
- *Zichtbaar vast te leggen hoe vanuit de inkopen de gecontroleerde leveringen zijn geselecteerd;*
- *Een eenduidige, onderbouwde conclusie te trekken.*

Risico's 2024 Europese aanbestedingen

Op basis van de controle hebben wij diverse risico's geconstateerd op basis van inkopen 2023 groter dan € 50.000. De toekomstige contractwaarde van deze inkopen is op dit moment niet te bepalen door het ontbreken van contracten of de beëindigingsdatum is nog niet bekend. Deze risico's hebben we met de organisatie besproken.

4.3 Rechtmatigheidsverantwoording

Contracten op basis van Europese aanbestedingen

Ook voor de opdrachten die op basis van een Europese aanbesteding worden gegund wordt geen separaat contract gemaakt. De documenten behorend bij de aanbesteding zijn als ‘overeenkomst’ aangemerkt. Door de hoeveelheid documenten en de wijzigingen in de afspraken gedurende het proces van aanbesteden (aanvullingen in de nota van inlichtingen) zijn de uiteindelijke afspraken niet altijd eenduidig te herleiden.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd van alle aanbestedingen een contract op te stellen waarin de definitieve afspraken op een rij worden gezet.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd om alle contracten op te nemen in een contractenregister, zodanig dat deze ook op een snelle, klantvriendelijke wijze vindbaar zijn.

Verbijzonderde interne controle WMO en jeugd

Wij hebben het College van B&W geadviseerd

- *blijvend aandacht te hebben voor de tijdigheid van de beschikkingen;*
- *zorg te dragen voor de betrouwbaarheid en volledigheid van de brondata als basis voor het uitvoeren van de verbijzonderde interne controle.*

4.3 Rechtmatigheidsverantwoording

[2] Begrotingscriterium

Het budgetrecht bepaalt dat de gemeenteraad toestemming geeft om het te realiseren beleid per deelprogramma binnen de vastgestelde begroting uit te voeren. Uitgangspunt van dit criterium is dat iedere afwijking van de begroting onrechtmatig is, zowel over- als onderschrijdingen.

In de rechtmatigheidsverantwoording worden alleen de afwijkingen toegelicht die niet passen in de afspraken tussen de gemeenteraad en het College van B&W en als die boven de verantwoordingsgrens uitkomen. De gemeenteraad wordt bij de behandeling van de jaarrekening of eerder expliciet gevraagd met deze afwijkingen in te stemmen.

Meer investeringen dan beschikbaar gesteld krediet

Er zijn kredieten overschreden voor een totaalbedrag van € 33.000.

Meer lasten dan begroot

Op 1 programma is sprake van een overschrijdingen van de lasten ten opzichte van de begroting. Hierover is geen toelichting opgenomen in de jaarrekening:

	begrote lasten	werkelijke lasten	overschrijding
050 Een toekomstbestendig sociaal domein	€ 38.921	€ 41.989	€ -3.068

Wij hebben het College van B&W geadviseerd een overzicht van de begrote lasten - afgezet tegen de werkelijke lasten - per programma in de jaarrekening op te nemen en daarmee de overschrijdingen van de begrote lasten toe te lichten.

Overige afwijkingen van de begroting

Op diverse programma's zijn de werkelijke lasten lager dan begroot en is er een afwijking van de begrote baten. Hierover is tussen de Raad en het College van B&W afgesproken dat deze afwijkingen als acceptabel worden aangemerkt bij de vaststelling van de jaarrekening.

Oordeel begrotingsrechtmatigheid

Het begrotingscriterium is binnen de huidige afspraken met de gemeenteraad voldoende toegelicht in de rechtmatigheidsverantwoording.

[3] Misbruik en oneigenlijk gebruik

Het is aan de organisatie om effectieve maatregelen te nemen om misbruik en oneigenlijk (M&O) gebruik te voorkomen. Op basis van de eisen in de wet- en regelgeving vindt een vertaling plaats naar de opzet van de interne organisatie.

De gemeente Berkelland beschikt over M&O beleid. De naleving van dit beleid is voldoende getoetst.

Identificatie

Op basis van de bevindingen van afgelopen jaren is er een inhaalslag gemaakt in de identificatie burgers die in aanmerking komen voor WMO voorzieningen. Het nummer van het ID-bewijs, de geldigheid en datum van identificatie.

4.3 Rechtmatigheidsverantwoording

Toelichting op rechtmatigheidsverantwoording in Paragraaf Bedrijfsvoering
Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording is het een vereiste dat het College van B&W in de paragraaf Bedrijfsvoering een toelichting geeft op alle afwijkingen die zijn opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. Daarnaast dient te worden beschreven welke maatregelen worden genomen om deze afwijkingen in de toekomst te voorkomen. Er zijn geen onrechtmatigheden vastgesteld en daarmee is een verdere toelichting in de paragraaf Bedrijfsvoering met maatregelen om deze afwijkingen in de toekomst te voorkomen niet noodzakelijk.

Rapportagegrens
In paragraaf 7.3 van het controleprotocol is opgenomen dat in de paragraaf Bedrijfsvoering fouten en/of onduidelijkheden groter dan 5% van 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen reserves worden toegelicht. Voor 2023 is dit een bedrag van € 74.000.
In de paragraaf Bedrijfsvoering is dat inderdaad gebeurd.

Uitvoering verbijzonderde interne controle
De verbijzonderde interne controle is intern uitgevoerd.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd een toelichting in de paragraaf bedrijfsvoering op te nemen over de uitvoering van de verbijzonderde interne controle.

Begrotingsrechtmatigheid
De overschrijding van de lasten bij programma Sociaal domein is toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering omdat deze boven de verantwoordingsgrens ligt.

Intern inkoopbeleid
Wanneer de inkoopnormen uit de gids Proportionaliteit herhaaldelijk niet worden nageleefd of wanneer de documentatie en/of motivering ervan ontoereikend is, wordt van het College van B&W verwacht hierover te rapporteren via de paragraaf Bedrijfsvoering.

Uw organisatie heeft een eigen inkoopbeleid vastgesteld waarin de gids Proportionaliteit is uitgewerkt. In 2023 is verbijzonderde interne controle uitgevoerd op het volgen van het intern inkoopbeleid voor inkopen onder de Europese aanbestedingsgrens. In de paragraaf Bedrijfsvoering is niet gerapporteerd over het wel of niet volgen van dit beleid.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd in 2024 verbijzonderde interne controle uit te voeren op het intern inkoopbeleid en hierover te rapporteren in de paragraaf bedrijfsvoering.

Wet Fido en bijbehorende regelingen
Niet-financiële onrechtmatigheden in verband met het niet naleven van bepalingen in de wet Fido en bijbehorende Regelingen moeten worden opgenomen en toegelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering. Deze zijn binnen de gemeente niet geconstateerd.

Onze bevinding over de rechtmatigheidsverantwoording
Op basis van onze toetsing aan de wettelijke voorschriften inzake de rechtmatigheidsverantwoording en de kaderstelling door de gemeenteraad hebben wij vastgesteld dat de rechtmatigheidsverantwoording een getrouw beeld geeft. De jaarrekening en het jaarverslag bevat de voorgeschreven informatie.

4.4 Overige bevindingen

Schattingen

Het opstellen van de jaarrekening vereist dat de organisatie oordelen vormt en schattingen maakt, die van invloed zijn op de hoogte van de baten, lasten en balansposten. De schattingen en de hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die, gegeven de omstandigheden, als redelijk worden beschouwd. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. Een goed inzicht in de jaarrekening vraagt kennis van de gemaakte schattingen. Deze lichten wij hier kort toe.

Grondexploitatie

Op 31 december 2023 zijn er 15 grondexploitaties. In 2023 is Elbrink Leenkamer Borculo geopend op grond van een raadsbesluit.

Voor de berekening van de verwachte resultaten in de actieve grondexploitaties zijn uitgangspunten geformuleerd. Wij vinden deze uitgangspunten acceptabel en consistent aan voorgaande jaren. Deze uitgangspunten zijn vermeld in de paragraaf Grondbeleid.

Tijdens onze controle zijn alle onderbouwingen per grondexploitatie getoetst, onder meer met behulp van een externe deskundige. Uit dit onderzoek is een aantal adviezen naar voren gekomen om de interne beheersing van de grondexploitaties te verbeteren. Het overall beeld is dat de interne beheersing van voldoende niveau is.

Uit de beoordeling komt naar voren dat het verstandig is kaartmateriaal op te stellen ter toetsing van de ramingen.

Wij hebben het College van B&W ook geadviseerd te beoordelen in hoeverre efficiency te bereiken is in de vastleggingen van de verschillende grondexploitaties. Wij zien hiervoor mogelijkheden.

In 2023 is op de grondexploitaties in totaal tussentijdse winst verantwoord van € 527.000. Eind 2023 is er 1 exploitatie met een verwacht verlies, Everskamp te Ruurlo. We hebben vastgesteld dat de winst berekend is conform de voorgeschreven ‘Percentage of completion’ methode. Er zijn geen bedragen voor specifieke risico’s op de grondexploitaties in mindering gebracht.

De waardering van de grondexploitaties is gebaseerd op de geactualiseerde exploitaties. De jaarlijkse actualisatie van de grondexploitaties met daarin de verwachtingen voor 2022 en 2023 is niet aan de Raad voorgelegd. De actualisatie van de grondexploitatiebegrotingen met daarin de verwachtingen voor 2024 (het MPG) wordt in juni 2024 - voorafgaand aan de vaststelling van de jaarstukken - aan de Raad voorgelegd. Wij zijn ervan uitgegaan dat deze door u worden vastgesteld.

4.4 Overige bevindingen

Voorziening dubieuze debiteuren
Eind 2023 heeft uw gemeente vorderingen op diverse partijen. Door de organisatie is een inschatting gemaakt van de (on)inbaarheid van deze vorderingen. Voor de debiteuren is een voorziening gevormd van € 271.000.
Dit ligt in lijn met voorgaand jaar. Wij kunnen instemmen met de uitgangspunten van de berekening van deze voorziening.

Voorziening pensioen
De voorziening voor pensioen wethouders is gebaseerd op actuariële berekeningen. Deze zijn door een derde partij opgesteld. De gehanteerde rekenrente van 3,16% is conform de circulaire van het Rijk.

Voorziening wachtgeld
Na de wisseling van het College van B&W is voor de voormalige wethouders die aanspraak kunnen maken op de wachtgeldregeling een voorziening gevormd.
De berekening is realistisch.

Voorziening RVU
De commissie BBV heeft in 2023 een uitspraak gedaan dat bij vervroegd uittreden een voorziening moet worden gevormd. Uw gemeente heeft 6 SW-medewerkers die onder de RVU vallen. Hiervoor is in 2023 een voorziening gevormd van € 0,1 miljoen.

Voorziening riolering
De voorziening riolering heeft als doel de egalisatie van het tarief: Een voorziening gevormd door van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden. De dotatie in 2023 betreft het verschil tussen de baten en de lasten 2023. Wij kunnen instemmen met de uitgangspunten voor deze voorziening.

Voorziening Afval
De voorziening Afval is ook ter egalisering van de tarieven. Het product afval laat in 2023 hogere lasten dan baten zien. Dit tekort is uit de voorziening ten gunste van het resultaat gebracht.

Voorziening verlofsparen/stuwmeer verlofuren
In de CAO gemeenten is voorgeschreven dat medewerkers vanaf 2022 gebruik kunnen maken van de mogelijkheid om verlof te sparen.
Per 31 december 2023 is door diverse werknemers aan het verlofsparen deelgenomen. Deze deelname is vertaald naar een verplichting. Wij kunnen instemmen met de uitgangspunten van deze voorziening.

Er is bij het personeel geen stuwmeer aan verlofuren.

4.4 Overige bevindingen

Overige bevindingen

Prestatielevering

Wij hebben een steekproef uitgevoerd om de getrouwheid van de uitgaven te kunnen controleren. Alle facturen uit deze steekproef zijn onderbouwd met een bewijs van de geleverde prestatie.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd de documentatie van de onderbouwing van de prestaties in de organisatie nader onder de aandacht te brengen, zodat deze eenduidig kan worden vastgesteld.

Kosten verbonden partijen

Een deel van de taken is overgedragen aan gemeenschappelijke regelingen. De kosten van deze organisaties komen ten laste van de exploitatie van de gemeente. De kosten van GR VNOG en GR ODA zijn in deze jaarstukken gebaseerd op concept cijfers, omdat de definitieve cijfers op dat moment nog niet voorhanden waren. Van de overige samenwerkingsverbanden zijn definitieve cijfers beschikbaar.

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Een aantal raadsvoorstellen en -besluiten met betrekking tot mutaties in reserves (de algemene reserve en bestemmingsreserves) zijn niet eenduidig vastgelegd in de genomen besluiten. Er is onduidelijkheid ten laste van welke reserve en voor welk bedrag. Wij hebben wel vast kunnen stellen dat alle mutaties in het eigen vermogen in overeenstemming waren met de onderliggende raadsbesluiten, maar dit kon pas na een nadere analyse en na een nadere toelichting op de genomen besluiten.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd in de raadsvoorstellen en -besluiten eenduidige besluitvorming voor te leggen voor onder meer:

- *Ten laste van welke bestemmingsreserve*
- *De hoogte van het bedrag*
- *In welk jaar.*

5. Interne beheersing

Ons beeld van uw organisatie

Bij de interimcontrole hebben wij de algemene beheersing, de inrichting van de processen en de interne beheersingsmaatregelen beoordeeld. De interne beheersing is voor een belangrijk deel op orde. Er zijn aandachtspunten voor verbetering. Naar aanleiding hiervan hebben wij onze bevindingen en aanbevelingen in de boardletter van 4 januari 2024 gerapporteerd. Deze hebben wij met de auditcommissie besproken.

Risico's interne beheersing

In de boardletter (en in uitgebreide vorm in de managementletter voor het College) hebben wij per proces aangegeven welke risico's niet (geheel) worden afgedekt door interne beheersingsmaatregelen. Om voldoende controlezekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als gevolg van het ontbreken van deze (voldoende) maatregelen afwijkingen bevat, hebben wij aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden verricht om dit controlerisico te verlagen.

IT omgeving

Wij hebben de automatiseringsorganisatie uitsluitend in het kader van de jaarrekeningcontrole beoordeeld. De jaarrekeningcontrole heeft geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht. Voor onze controle steunen we in een beperkte mate op de automatiseringsomgeving.

Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan.

5. Interne beheersing SiSa

Ontwikkeling specifieke uitkeringen

Iedere gemeente kan extra geld krijgen om specifiek beleid van de Rijksoverheid uit te voeren. Dit zijn specifieke uitkeringen. Gemeenten moeten elk jaar aan de Rijksoverheid melden of en hoe ze het geld hebben besteed. Dit gebeurt via de methodiek SiSa: Single information, Single audit. Dit betekent eenmalige informatieverstrekking, eenmalige accountantscontrole en 1 controleverklaring bij de jaarrekening. De informatie hiervoor wordt in een vast format opgenomen in de toelichting bij de jaarrekening en voorzien van een controle door de accountant.

Het aantal regelingen dat verantwoord moet worden via de SiSa-bijlage is fors toegenomen in de afgelopen jaren. De gemeente Berkelland dient 38 toegekende subsidies via de SiSa-bijlage te verantwoorden.

De toename in het aantal subsidieregelingen waarvan via SiSa verantwoording wordt gevraagd, vraagt veel tijd. De regelingen worden steeds complexer en dit vraagt een verdergaande samenwerking tussen meerdere afdelingen binnen de organisatie en ook buiten de organisatie (scholen, instellingen etc.). Het proces voor het aanvragen en verantwoorden vraagt coördinatie, inrichting van de administratie en planning om te kunnen voldoen aan de voorwaarden om de specifieke uitkering uiteindelijk te kunnen ontvangen. De inzet van eigen tijd neemt significant toe door deze extra regelingen en veel organisaties worstelen met het beheersbaar houden hiervan. Tijdens de uitvoering van onze controle zijn er diverse correcties doorgevoerd.

Bij het opstellen van de verantwoording moeten de kosten inzichtelijk zijn en de indicatoren over de prestaties bekend en onderbouwd zijn.

Een aantal specifieke uitkeringen worden doorgegeven aan andere instanties, zoals bijvoorbeeld de ventilatie van scholen en Informatiepunten Digitale Overheid.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd bij het doorgeven van deze specifieke uitkeringen vooraf afspraken te maken over de inhoud van de af te leggen verantwoording, het moment waarop en de onderbouwing van de geleverde prestatie én de benodigde controle informatie.

De bestedingen van deze specifieke uitkeringen zijn rechtmatig voorzover de prestatie aangetoond is en binnen de gestelde voorwaarden is gehandeld.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd de geleverde prestatie gedurende de besteding vast te leggen en te onderbouwen.

Het opnemen van bestede uren onder de bestedingen is toegestaan voorzover het mogelijk is om de verrichte activiteiten aan te tonen.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd de bestede uren van personeel te onderbouwen met een tekstuele toelichting van de verrichte activiteiten, toegespitst op de doelstellingen waarvoor de specifieke uitkering is verstrekt.

Tevens hebben wij het College geadviseerd een stevige centrale regie op de beheersing van de specifieke uitkeringen te zetten, zowel aan de voorkant, gedurende het jaar als bij de verantwoording en controle van de regelingen.

5. Interne beheersing SiSa

H8 Regeling sportakkoord 2020-2022

Op basis van de opgave van het Rijk dient deze regeling verantwoord te worden. Een eventuele beschikking voor een subsidie voor 2023 voor de te ontvangen middelen is intern niet voorhanden. Er is derhalve geen besteding opgevoerd.

F1 regeling aankoop woningen onder een hoogspanningsverbinding

In 2021 is de betrokken woning aangekocht en derhalve kan het bijbehorende bestemmingsplan aangepast worden. Hierop is in 2023 nog geen actie op ondernomen.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd het bestemmingsplan voor de uiterste termijn van 2026 te wijzigen.

6. Onze verantwoordelijkheid

Onze opdracht

De jaarrekening 2023 is onder verantwoordelijkheid van het College van B&W opgesteld. In overeenstemming met uw opdracht hebben wij de jaarrekening gecontroleerd.

Wij hebben onze controle op basis van onze controlestandaarden voor accountantscontrole uitgevoerd. Daarnaast hebben wij het besluit Accountantscontrole decentrale overheden (het BADO), de door u vastgestelde controleverordening (ex artikel 213 van de gemeentewet), het door u vastgestelde controleprotocol én het door u vastgestelde normenkader als basis voor de controle gebruikt.

De door ons voor de controle gehanteerde goedkeuringstolerantie voor fouten bedraagt € 1.485.000 (1% van de lasten en dotaties aan de reserves) en voor onzekerheden € 4.455.000 (3%).

Voor de Wet Normering Topinkomens hebben wij de voorgeschreven lagere goedkeuringstoleranties gehanteerd.

Onze onafhankelijkheid

Voor de uitvoering van onze controle is het belangrijk, dat wij onafhankelijk zijn. Naast de controle van de jaarrekening hebben wij géén overige diensten en/of adviesopdrachten uitgevoerd. De voor uw organisatie in 2023 door ons verrichte diensten passen binnen de regels van onafhankelijkheid.

Onze teamleden zijn onafhankelijk van uw organisatie. Er zijn geen andere zaken die in strijd zijn met de onafhankelijkheidsregels.

Fraude

Er zijn tijdens de door ons uitgevoerde reguliere controlewerkzaamheden geen materiële onjuistheden als gevolg van fraude gezien.

De accountant is verplicht om alle ontdekte fraudegevallen te rapporteren aan het College van B&W van uw gemeente. Ingeval van fraude door het College van B&W melden we dit aan de gemeenteraad. Wij merken op dat onze werkzaamheden niet specifiek gericht zijn op het ontdekken van fraude. De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude berust bij het College van B&W.

De accountant is niet verantwoordelijk en aansprakelijk voor de preventie van fraude. De accountant is wel verantwoordelijk voor het betrekken van frauderisico's in de planning en uitvoering van zijn werkzaamheden. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar de opdrachtbevestiging.

7. Afsluiting

Publicatie jaarrekening
Wij adviseren om de jaarrekening, na vaststelling door de gemeenteraad, op de website van uw gemeente samen met de controleverklaring van de accountant, te publiceren. Hierdoor is het voor de gebruikers duidelijk dat dit de definitieve versie van de jaarrekening is en wat het oordeel van de accountant bij deze jaarrekening is.

De wetgeving rondom de WNT (Wet Normering Topinkomens) geeft aan dat de WNT-verantwoording door uw gemeente op internet gepubliceerd moet worden voor een periode van tenminste zeven jaar. De gegevens moeten vrij toegankelijk en eenvoudig te vinden zijn.

Afsluiting
Wij willen graag van deze gelegenheid gebruik u en uw medewerkers te bedanken voor de prettige samenwerking en open communicatie tijdens onze controlewerkzaamheden.
Wij vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn en zijn graag bereid nadere informatie te verstrekken.

Met vriendelijke groet,

Stolwijk Kelderman Accountants Fiscalisten

dhr. R.H. Gosselink-Wolbrink RA

Bijlagen

Bijlage 1. Fraude en continuïteit in de controleverklaring

Bijlage 2. SiSa tabel fouten en onzekerheden

In bijlage 1 geven wij de tekst weer welke wij zullen opnemen in de controleverklaring inzake
- Fraude
- Continuïteit: financiële risico's in relatie tot de financiële positie

Dit is niet de volledige tekst van de controleverklaring.

Bijlage 1 Tekst controleverklaring fraude

Fraude

Bij de aanvang van onze controle hebben wij een frauderisico analyse uitgevoerd. Hierbij hebben wij risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang op de jaarrekening als gevolg van fraude. De uitkomsten van deze frauderisico analyse zijn vertaald naar generieke en specifieke controlewerkzaamheden die onderdeel uitmaken van onze controleaanpak.

Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in het systeem van interne beheersing, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het College van B&W inspeelt op frauderisico's. Ook hoe het bestuur het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de gemeenteraad toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan.

Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne beheersmaatregelen gericht op het beperken van frauderisico's.

Als onderdeel van het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening als gevolg van fraude, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude. Aangezien de baten hoofdzakelijk bestaan uit de Algemene uitkering, subsidie ontvangsten van het Rijk en Provincies, lokale heffingen en leges, onderkennen we geen frauderisico in de verantwoording van de baten. De algemene uitkering en de subsidie ontvangsten zijn beperkt tot een opgave van derden. De lokale heffingen en leges betreffen een veelheid van posten van beperkte omvang waardoor geen risico ontstaat op een afwijking van materieel belang.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Bijlage 1 Tekst controleverklaring fraude

We hebben de beschikbare controle-informatie in overweging genomen en navraag gedaan bij relevante personen, waaronder de concerncontroller en de portefeuillehouder. Hieruit volgden geen signalen van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

Uit het geheel van onze werkzaamheden volgen geen signalen van aanwijzingen of vermoedens van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

Geïdentificeerd frauderisico	Controlewerkzaamheden en observaties
Doorbreking interne beheersing Het risico dat het management maatregelen van interne beheersing doorbreekt	Het College van B&W en het management bevinden zich in een unieke positie om fraude te plegen, omdat ze in staat zijn de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersings-maatregelen te doorbreken die anderszins effectief lijken te werken. Wij hebben specifiek aandacht besteed aan de effectiviteit van de ingebouwde waarborgen in de processen met betrekking tot handmatige journaalposten. We hebben een aantal memoriaalboekingen gecontroleerd op basis van de omvang en de omschrijving. Wij hebben bij de controlewerkzaamheden specifieke aandacht gehad voor eventuele manipulatie of bovenmatige bemoeienis van het management bij de totstandkoming van cijfers en belangrijke toelichtingen. Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot het overschrijven van interne beheersingsmaatregelen door het management.
Beïnvloeden van schattingen Het risico dat schattingsposten onterecht door het management beïnvloed worden	Wij hebben specifieke controles uitgevoerd op het opstellen van schattingen zoals voorzieningen. Wij hebben getoetst of de gehanteerde uitgangspunten en veronderstellingen adequaat zijn. Wij hebben in het bijzonder aandacht gehad voor het inherente risico van vooringenomenheid van het management bij deze schattingen. Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot het maken van schattingen.

Bijlage 1 Tekst controleverklaring fraude

Geïdentificeerd frauderisico	Controlewerkzaamheden en observaties
Prestatie onderbouwingen Het risico dat inkoopfacturen betaald worden, zonder dat hier een prestatie tegenover staat	Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van de interne beheersingsmaatregelen geëvalueerd die bedoeld zijn om het risico op fraude te beperken met betrekking tot het leveren van de prestaties van de ingekochte goederen en diensten. Wij hebben door middel van een deelwaarneming vastgesteld dat de levering van goederen/diensten voor de onderzochte gevallen heeft plaatsgevonden overeenkomstig de inkoopfacturen. Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot de inkoop.
Ongeautoriseerde betalingen Het risico dat betaalbatches ongeautoriseerd worden aangepast en naar verkeerde bankrekeningnummers wordt betaald	Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van de interne beheersingsmaatregelen geëvalueerd die bedoeld zijn om het risico op fraude te beperken bij het aanmaken van betalingen. Aanvullend hebben we data-analyse gedaan op alle bankmutaties. Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot de betalingen.
Corruptierisico grondtransacties Het risico op niet-zakelijke transacties bij de grondverkopen	We hebben de opzet en het bestaan van de interne beheersing met betrekking tot verkopen van gronden vastgesteld. Uit onze controlewerkzaamheden zijn geen bijzonderheden geconstateerd. Wij hebben een deelwaarneming verricht op de materiële verkooptransacties. Wij hebben vastgesteld dat de gehanteerde verkoopprijzen zijn gebaseerd op de nota grondprijzen.
Ambtelijke corruptie Het risico op corruptie door ambtenaren, bestuurders en toezichthouders	We hebben vastgesteld dat er maatregelen zijn genomen rondom het bewaken van de integriteit en het voorkomen van de integriteitschendingen. We hebben navraag gedaan of er meldingen zijn geweest. Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor corruptie of vermoedens van corruptie.

Bijlage 1 Tekst controleverklaring continuïteit

Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie

Het College van B&W heeft de jaarrekening opgesteld waarbij inzicht is gegeven is de mate waarin de gemeente in staat is om de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te kunnen vangen, zonder tussenkomst van de toezichthouder.
Onze controlewerkzaamheden om het inzicht, dat het College van B&W, geeft te evalueren en de beoordeling van de gehanteerde veronderstellingen omvatten onder andere:

- Kennisnemen van de toelichting op de financiële positie zoals deze is beschreven in de paragraaf weerstandsvermogen;
- Kennisnemen van de beoordeling van de Provincie over de financiële positie inzake de begroting 2023 en evalueren of de daarbij behorende opmerkingen voldoende zijn toegelicht in de paragraaf weerstandsvermogen;
- Evalueren van het proces van risicoanalyse en de gehanteerde veronderstellingen die het College van B&W heeft gehanteerd bij de totstandkoming van de informatie opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen;
- Evalueren of de paragraaf Weerstandsvermogen alle relevante informatie bevat, waarvan wij als gevolg van onze controle kennis hebben gekregen;
- Inwinnen van inlichtingen bij het College van B&W over zijn kennis van risico's na de periode van de door het College van B&W verrichte risicoanalyse.

Uit onze werkzaamheden blijkt dat de door het College van B&W gegeven inzicht aanvaardbaar is.

Bijlage 2 SiSa tabel

Wij hebben als onderdeel van onze controle de SiSa bijlagen gecontroleerd. De controle is uitgevoerd zoals is opgenomen in de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2023 d.d. 12 januari 2024.
Wij zijn verplicht een tabel op te nemen in dit accountantsverslag met fouten en onzekerheden met betrekking tot de verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen.

Deze tabellen dient u samen met de overige verplicht voorgeschreven verantwoordingsdocumenten voor 15 juli 2024 bij het CBS aan te leveren, inclusief de hieronder vermelde oordelen in onze controleverklaring:

Bijlage SiSa tabel

Strekking controleverklaring	
Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening	Goedkeurend

Nr	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout of onzekerheid
A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	geen	n.v.t.	n.v.t.
A24	Regeling eenmalige specifieke uitkering voor gemeenten in verband met het treffen van maatregelen ter vermindering van overlast en criminaliteit veroorzaakt door asielzoekers in 2023 en 2024	geen	n.v.t.	n.v.t.
B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp aan gedupeerden kinderopvangtoeslagproblematiek 2021	geen	n.v.t.	n.v.t.
C9	Specifieke uitkering woningbouwimpuls	geen	n.v.t.	n.v.t.
C209	Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen	geen	n.v.t.	n.v.t.
C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	geen	n.v.t.	n.v.t.
C47B	Volkshuisvestingsfonds (SiSa tussen medeoverheden)	geen	n.v.t.	n.v.t.
C55	Aanpak energiearmoede	geen	n.v.t.	n.v.t.
C62	Regeling specifieke uitkering kwijtschelding gemeentelijke belastingen	geen	n.v.t.	n.v.t.
C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	geen	n.v.t.	n.v.t.
C94	Regeling specifieke uitkering verduurzaming slecht geïsoleerde woningen van eigenaar-bewoners en woningen van verenigingen van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties in het kader van het Nationaal Isolatieprogramma	geen	n.v.t.	n.v.t.
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	geen	n.v.t.	n.v.t.
D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	geen	n.v.t.	n.v.t.
D19	Tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden	geen	n.v.t.	n.v.t.
E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaai	geen	n.v.t.	n.v.t.

Bijlage SiSa tabel

Nr	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout of onzekerheid
E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	geen	n.v.t.	n.v.t.
E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	geen	n.v.t.	n.v.t.
E87B	Tijdelijke regeling stimuleren maatregelen tweede fase Deltaprogramma zoetwater (SiSa tussen medeoverheden)	geen	n.v.t.	n.v.t.
F1	Regeling aankoop woningen onder een hoogspanningsverbinding	geen	n.v.t.	n.v.t.
F28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	geen	n.v.t.	n.v.t.
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2023	geen	n.v.t.	n.v.t.
G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2022	geen	n.v.t.	n.v.t.
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2023	geen	n.v.t.	n.v.t.
G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_totaal 2022	geen	n.v.t.	n.v.t.
G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2023	geen	n.v.t.	n.v.t.
G4A	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_totaal 2022	geen	n.v.t.	n.v.t.
G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2023	geen	n.v.t.	n.v.t.
G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2023	geen	n.v.t.	n.v.t.
G12A	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ totalen 2022	geen	n.v.t.	n.v.t.
G13	Onderwijsroute _ deel gemeente 2023	geen	n.v.t.	n.v.t.
H8	Regeling Sportakkoord 2020–2022	geen	n.v.t.	n.v.t.

Bijlage SiSa tabel

Nr	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout of onzekerheid
H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	geen	n.v.t.	n.v.t.
H21	Specifieke uitkering cliëntondersteuning	geen	n.v.t.	n.v.t.
H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	geen	n.v.t.	n.v.t.
H31	Regeling Specifieke uitkering noodfonds energie amateursportverenigingen	Geen	n.v.t.	n.v.t.
H32	Regeling specifieke uitkering Meerkosten Energie Openbare Zwembaden	geen	n.v.t.	n.v.t.
H35B	Specifieke uitkering SPUK IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)	geen	n.v.t.	n.v.t.
L6	Regeling specifieke uitkeringen uitvoering Subsidieregeling sanering varkenshouderijen	geen	n.v.t.	n.v.t.

Samen bouwen aan duurzaam succes

Als ondernemer, manager of bestuurder dealt u dagelijks met veranderingen. Dan is het prettig om voor cijfers, financiële processen en fiscale vraagstukken zekerheid in te bouwen. Wij zijn graag die specialist dichtbij, die altijd een extra stap voor u zet en die naast de data altijd de mens ziet.

▼ Zullen we samen bouwen aan uw duurzame succes?

stolwijk kennisnetwerk